

PLZEŇSKO | Dějepis/Zpravodajství

PLZEŇSKÝ DĚJEPIS.

Plzeňský deník se každou středu vrací k událostem a datům historie, které významně ovlivnily Plzeňsko.

Sofronku ozdobí busta jejího zakladatele Karla Kaňáka

Přesně před šedesáti lety vzniklo v Plzni arboretum

KLÁRA MRÁZOVÁ

Plzeň – Neuvěřitelná neob-
lomnost provázela Karla
Kaňáka celý život. Když si
usmyslel, že v Plzni chce
najít vhodné místo pro vý-
sadbu borovic, které by
zkoumal, nikdo ho od ná-
padu neodradil. I přes abso-
lutní zákaz ředitele tehdej-
šího výzkumného ústavu
založil v roce 1956 arbore-
tum Sofronka. Stejně tvr-
došjně začal tehdy shánět
semena různých druhů rodu
Pinus, a proto tajně a na
vlastní náklady korespon-
doval s kolegy po celém
světě.

Už když rodilý Plzeňan
pomáhal v 50. letech zaklá-
dat výzkumné pracoviště
pro pěstování lesů, lesního
semenářství a školkařství
v Opočně, táhlo ho to zpát-
ky do krajské metropole.
„Hledal vhodné místo pro
arboretum. V Opočně jsme

bydleli asi rok, pak jsme se
zase vrátili. V podstatě táta
před námi utíkal a my jsme
ho doháněli. Moc jsme se
v té době neviděli, vlastně
jenom o víkendech,“ vyprávě-
l jeho syn Jan.

Od roku 1967 už celá ro-
dina bydlela pospolu
v Sofronce. A všichni blížící
se tím pádem na rozšiřování
arboreta podíleli. Ačkoli Jan
nechtěl jít v otcových šlé-
pějích, životní osud ho na-
konec stejně k lesnictví do-
vedl. Po zdravotnické
škole si dodal nástav-
bu na rentgenového
laboranta, čemuž se
čtyři roky věnoval.

„Začaly mi ale
ubývat červené
krvinky a musel
jsem okamžitě
s prací skončit.
Šel jsem tehdy
za tátou, který
mi nabídl, že mě
zaměstná jako pomocného
lesního dělníka,“ vrátil se
v čase Jan. I jemu výzkum
borovic učaroval natolik,
že si dálkově dodělal les-

nickou fakultu a z proza-
tímního zaměstnání se stala
vášeň.

JAKO DETEKTIVKA

A jaké pro Jana bylo pracovat s otcem? „Náročná.

Myslel si, že každý má mít

stejný přístup jako on. Bral to jako svoje poslání a věnoval se jenom vědě. Od rána do večera ležel v knížkách a bádal,“ svěřil se. Pro Karla Kaňáka byla kromě velké pracovitosti příznačná i obrovská zvidavost. „Kolikrát ani nemohl dospát,

protože už se musel podívat na výsledky výzkumu. Bylo to pro něj podobné, jako když čtete detektivku,“

přirovnal. Právě díky tomu mohou návštěvníci v arboretu vidět 256 proveniencí borovice lesní s územním rozptylem od severního polárního kruhu po Turecko a od Skotska po Čínu.

VÝPOVĚĎ A ÚŘAD PRÁCE

Jan později usedl do čela arboreta. V roce 2007 jeho otec zemřel a dva roky nato se Sofronka otrásla v základech. „Výzkumák nám dal ze dne na den výpověď a my jsme byli tři měsíce na Úřadu práce.

Mezitím se řešil přechod pod město, což se zaplat pánbůh povedlo,“ uvedl. Doplnil, že to však

znamenal pro arboretum i jeho zaměstnance řadu změn. Výzkum ustoupil do pozadí a zahrada se vzácnými dřevinami se poprvé otevřela veřejnosti. „Pustili jsme se také do pedagogické činnosti, děláme vzdělávací programy. Z některých věcí se možná táta obrátil v hrobbě. Třeba zookoutek by asi nevydýchal. Ale já vím, že důležité je dělat kompromisy a zaměřit se i na environmentální výchovu. Víím, že to takhle musí být. Vždyt žádné město si dnes nemůže dovolit lesnický výzkum,“ uvědomuje si Jan, jenž se samozřejmě dnes zúčastní oslavy šedesátého výročí založení Sofronky.

Sochař Bartoloměj Štěrba při dnešní slavnosti představi bustu Karla Kaňáka a bude se také křtít kniha mapující historii arboreta. Další slavnost, tentokrát už určená veřejnosti, se chystá na středu 5. října odpoledne. Také její program se dozvíte z Plzeňského deníku.

NOVÁ BUSTA. Bartoloměj Štěrba z Kozojed při tvorbě busty Karla Kaňáka. Foto: archiv sochaře